

De nieuwe onderwijsvrijstelling eindelijk van kracht!

In de aprileditie van 2008 praatten wij u bij over de stand van zaken van de onderwijsvrijstelling. Dat het tot 2010 zou duren voordat duidelijkheid zou komen omtrent de onderwijsvrijstelling had niemand voor mogelijk kunnen houden. Het lijkt er echter op dat deze vrijstelling nu definitief wordt. Tijd voor een update.

CAROLA VAN VILSTEREN

WAT IS ER OOK WEER AAN DE HAND MET DE ONDERWIJSVRIJSTELLING?

Tot 1 juli 2010 had Nederland geen erkenning geregeld voor beroepsonderwijs. Hierdoor was het mogelijk dat iedere instelling of onderneming die beroepsopleidingen verzorgde, vrijgesteld van btw kon presteren. Dit was echter in strijd met de Europese regelgeving waardoor Nederland genoodzaakt was deze regeling aan te passen. De staatssecretaris stuitte bij de aanpassing op veel weerstand. Hierdoor heeft het zeker vier jaar geduurd voordat de aanpassing een feit was. Per 1 juli 2010 is de nieuwe regeling van kracht gegaan waardoor de btw-vrijstelling slechts kan worden toegepast als het onderwijs wordt verzorgd door ondernemers die ingeschreven zijn in het zogenaamde Register Kort Beroepsonderwijs (RKBO) of die zijn genoemd in de bijlage van de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderwijs (WHW) en de Wet educatie en beroepsonderwijs (WEB).

WAAROM EEN AANPASSING?

De staatssecretaris van Financiën was gedwongen tot een aanpassing, omdat de Nederlandse wetgeving ten aanzien van de onderwijsvrijstelling in strijd was met de Europese wetgeving. Al op 1 juli 2006 zou de onderwijsvrijstelling daarom worden aangepast. Er was besloten om het keuzerecht om niet-echte beroepsopleidingen met btw te mogen aanbieden in te trekken. Het gevolg hiervan was dat ook de niet-echte beroepsopleidingen verplicht onder de onderwijsvrijstelling zouden vallen, met als gevolg dat er geen recht op aftrek van voorbelasting meer bestond.

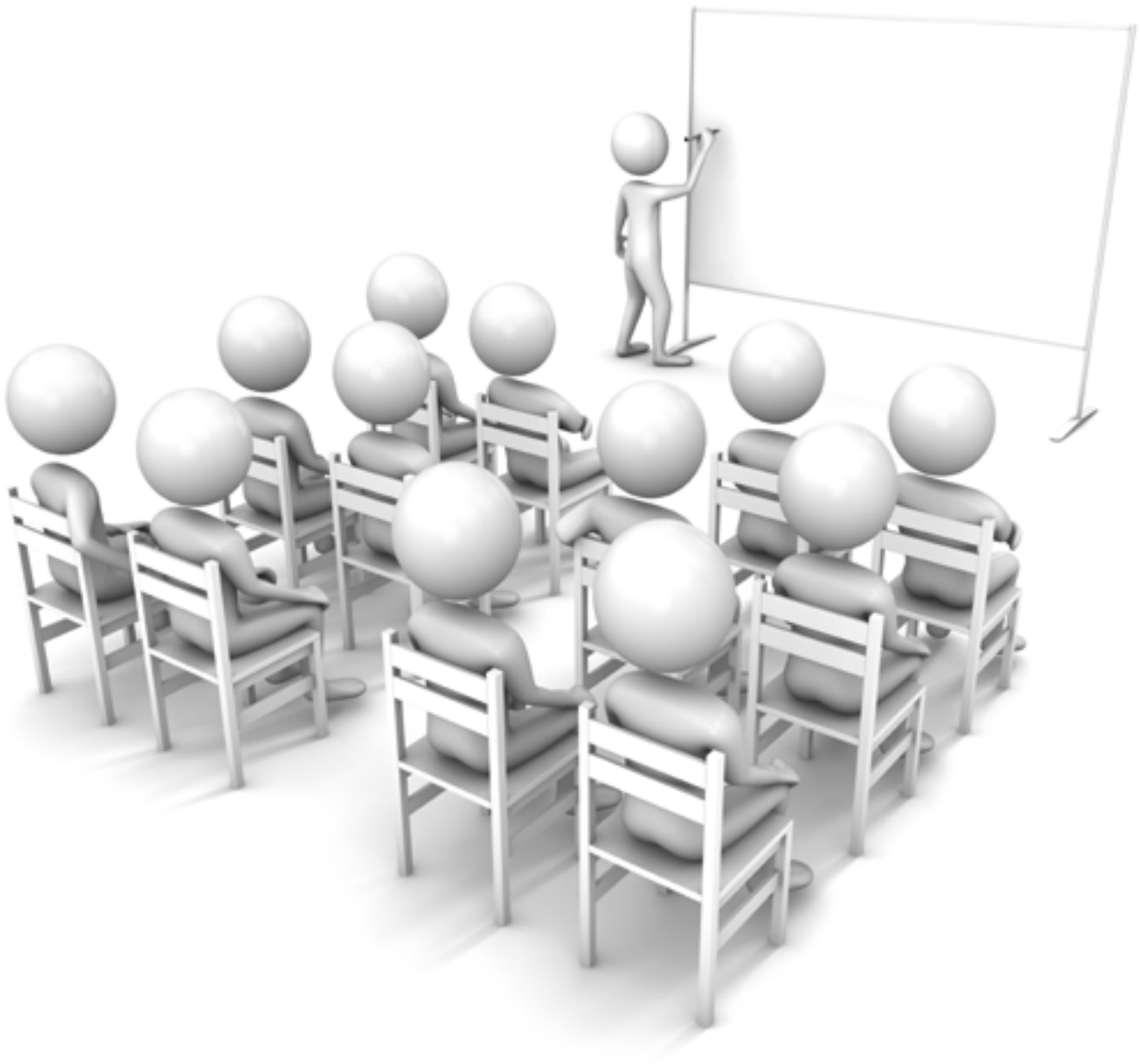
De intrekking heeft verregaande gevolgen voor veel ondernemers die cursussen en/of trainingen aanbieden (welke niet zijn aan te merken als echte beroepsopleidingen en het bedrijfsleven). Het is begrijpelijk dat vanuit deze hoek veel weerstand kwam over deze (plotselinge) intrekking. Door de verplichte toepassing van de vrijstelling ging het recht op aftrek van voorbelasting verloren. De weerstand was zo groot de staatssecretaris uiteindelijk is gezwicht en heeft besloten om de intrekkingdatum uit te stellen tot 1 december 2006 en later 1 april 2007.

Tussen het ministerie en het bedrijfsleven is uitvoerig overleg geweest en uiteindelijk heeft de staatssecretaris besloten om voor bedoelde cursussen een nieuwe regeling te treffen aangezien een intrekking van het keuzerecht niet-echte beroepsopleidingen in de meeste gevallen niet wenselijk was. Het ging hierbij om cursussen, trainingen en dergelijke die gericht zijn op het functioneren in een werkring. De nieuwe regeling zou naar verwachting op 1 januari 2008 in werking treden en eind december 2007 worden gepubliceerd. De regeling was al redelijk ver uitgewerkt toen bleek dat de nieuwe regeling ook in strijd bleek te zijn met de Europese Richtlijn. Men was weer terug bij af en een teleurstelling rijker.

In de Belastingplannen van 2010 heeft het kabinet uiteindelijk aangekondigd dat de btw-vrijstelling zou worden aangepast. Dit zou in eerste instantie per 1 januari 2010 gebeuren, maar helaas werd deze datum wederom niet gehaald. De nieuwe regeling is per 1 juli 2010 ingegaan.

Dat de onderwijsvrijstelling vele discussies heeft opgeroepen, blijkt ook uit onderstaande casus. Naast de discussie rondom de keuzemogelijkheid wordt nog de discussie wanneer sprake is van 'particulier gegeven onderwijs', waarop eveneens de vrijstelling van toepassing is. In deze zaak ging het er om of het door een vennoot van een ingenieursbureau gegeven onderwijs aan een onderwijsinstelling kon delen in de vrijstelling. Het Hof van Justitie moet twee vragen beantwoorden. De eerste vraag is of bij het door de vennoot gegeven onderwijs sprake is van school- of universitair onderwijs? En zo ja, is zo'n iemand nog aan te merken als een particuliere docent als hij een vergoeding van de instelling ontvangt, ook wanneer er geen deelnemers zijn voor deze opleiding maar er al wel voorbereidingen zijn getroffen, de vennoot bovendien voor langere periode opdrachten krijgt tot het verzorgen van de opleidingen en binnen het onderwijsteam van de instelling bij de door hem verzorgde opleiding een vooraanstaande positie inneemt?

Het Hof van Justitie komt tot de conclusie dat sprake is van school- of universitair onderwijs. Op de vraag of sprake is van particulier door de vennoot gegeven lessen antwoordt het Hof van Justitie echter ontkennend. Het Hof van Justitie komt niet toe aan de beantwoording van de tweede vraag. Dit omdat uit de feiten blijkt dat de vennoot lessen verzorgt in het kader van door de onderwijsinstelling aangeboden opleidingen. Nu de opleiding wordt aangeboden door de instelling kan niet worden gesproken van lessen die particulier door de vennoot worden aangeboden.

In Nederland is goedgekeurd dat op zelfstandige basis werkzame docenten in een aantal situaties de onderwijsvrijstelling mogen toepassen. Door deze jurisprudentie kan de goedkeuring mogelijk niet in alle gevallen meer toegepast worden.

WAT HOUDT DE NIEUWE REGELING IN?

In de nieuwe regeling wordt de bestaande keuzemogelijkheid ingetrokken. Niet-wettelijk erkende instellingen van beroepsonderwijs kunnen hierdoor alleen de btw-vrijstelling toepassen als zij opgenomen worden in een aangewezen register. Het gaat hierbij om het op te richten Register Kort Beroepsonderwijs (RKB) of de bijlage van de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderwijs (WHW) en de Wet educatie en beroepsonderwijs (WEB). Men kan per instelling worden opgenomen.

Het Register Kort Beroepsonderwijs is via de website www.crkbo.nl bereikbaar. Hier kan men zich vanaf heden aanmelden voor het register.

Om te worden opgenomen in het register is een kwalitatieve audit van de onderwijsinstelling (de erkenningsregeling) noodzakelijk. De audit is gebaseerd op de gedragscode van PAEPON/NRTO (de brancheorganisatie voor training en opleiding) en de VOI (de vereniging voor opleidingsinstellingen voor Informatica). Uitgangspunten van de audit zijn: zorgvuldigheid, rechtszekerheid, redelijkheid, betrouwbaarheid en kenbaarheid. De onafhankelijke organisatie CPION zal de audit uitvoeren. Een audit kan eventueel achterwege worden gelaten als de onderwijsvrijstelling beschikt over het certificaat ISO 9001: 2008, of indien de onderwijsvrijstelling minimaal vijf wettelijk erkende opleidingen aanbiedt, dan wel als het aantal wettelijk erkende opleidingen minimaal 50% uitmaakt van het totale aanbod.

Als het RKB een onderwijsinstelling heeft toegelaten dan zal deze alle cursussen vrijgesteld van btw moeten verzorgen. Als de ondernemer zich heeft geregistreerd, maar toch nog één of meerdere van dergelijke opleidingen of cursussen wil belasten met

btw, dan zal hij die opleidingen of cursussen moeten onderbrengen in een andere, niet geregistreerde, onderneming. De ondernemer is vrij om te bepalen voor welke rechtsvorm wordt gekozen.

Er komt een regeling voor ZZP'ers. Deze zal, zodra de regeling bekend is, worden geplaatst op bovengenoemde website. Het onderwijs dat voornamelijk vaardigheden in de persoonlijke levenssfeer bijbrengt en ontwikkelt blijft na de wijzigingen (net als nu) belast met btw.

GEVOLGEN NIEUWE REGELING

De nieuwe regeling houdt in dat een onderwijsinstelling die niet wettelijk geregeld beroepsonderwijs verzorgt, is belast tenzij deze geregistreerd is in het aangewezen register. Deze nieuwe regeling kan kostprijshogende gevolgen hebben. Het is dan ook maar de vraag of onderwijsinstellingen die nu nog gebruik maken van de keuzemogelijkheid voor btw-heffing wel onder de vrijstelling willen vallen. Het kan bijvoorbeeld zijn dat door het wijzigen van

de status van de opleidingen van belast naar vrijgesteld bedragen aan btw op de aangekochte panden terugbetaald moeten worden aan de Belastingdienst. Indien de onderwijsinstelling panden heeft gehuurd, moet mogelijk een vergoeding aan de verhuurder worden betaald voor de eventuele btw-schade die deze oploopt als gevolg van het vervallen van de optie btw-belaste verhuur. Het is dus maar de vraag of onderwijsinstellingen wel onder de vrijstellingen willen vallen. Een oplossing waar veel onderwijsinstellingen voor kiezen, is het oprichten van een tweede BV. Vanuit BV1 verrichten zij onderwijs onder de onderwijsvrijstelling. Vanuit BV2 verrichten zij onderwijs met btw.

Dat de nieuwe regeling veel consequenties heeft, blijkt ook uit volgend voorbeeld. Tot op dit moment is de opleiding voor het rijbewijs C (vrachtwagen) vrijgesteld. Dit omdat sprake is van een beroepsopleiding. De wetwijziging betekent dat de rijsschoolhouder die opleidingen aanbiedt voor het rijbewijs C per 1 juli 2010 btw verschuldigd is over de ontvangen lesgelden. Dit betekent eveneens dat de rijsschoolhouder vanaf die datum recht op aftrek van voorbelasting heeft op de kosten die rechtstreeks en indirect zijn toe te rekenen aan deze opleiding. Het kan zijn dat de betreffende rijsschoolhouder gebruik wil blijven maken van de

vrijstelling. Dit is dus mogelijk. Hij moet zich laten registreren in het RKB.

OVERGANGSREGELING

Er is een overgangsregeling getroffen voor de contracten die zijn afgesloten voor 1 juli 2010. Tot 1 juli 2010 zijn alle beroepsopleidingen hierdoor in principe vrijgesteld van btw. De keuzemogelijkheid voor kortlopende beroepsmatige cursussen kan ook tot 1 juli 2010 worden toegepast. Op uiterlijk 1 januari 2011 zal de aanpassing aan de nieuwe regeling voor deze beroepsopleidingen plaatsvinden. Deze termijn is door de brancheorganisaties als ruim voldoende geacht.

CONCLUSIE

De nieuwe regeling ten aanzien van de onderwijsvrijstelling is per 1 juli 2010 ingegaan. De btw-vrijstelling kan slechts worden toegepast als het onderwijs wordt verzorgd door ondernemers die ingeschreven zijn in

het zogenaamde Register Kort Beroepsonderwijs (RKBO) of die zijn genoemd in de bijlage van de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderwijs (WHW) en de Wet educatie en beroepsonderwijs (WEB). Of alle onderwijsinstellingen hiervoor kiezen, is maar zeer de vraag. Feit is echter dat na veel bloed, zweet en tranen de onderwijsvrijstelling niet meer in strijd is met de Europese wetgeving. ■

vedaa®

NOVA

Carola van Vilsteren verzorgt voor de Vedaa onder meer onderstaande cursussen:

Praktijkdag BTW

30 augustus in Amersfoort

BTW en horeca

2 september in Amersfoort

Vastgoed, BTW en samenloop

overdrachtsbelasting

9 september in Rotterdam

Kijk voor meer informatie op www.vedaa.nl.